

СТАНОВИЩЕ

на дисертационен труд на тема: „Корупция при обществени поръчки“
от: проф. Добринка Станчева Пейчева, Югозападен университет „Неофит Рилски“,
Благоевград

Дисертационният труд е предназначен за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ в професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата по научна специалност Социология към катедра „Икономическа социология“: в УНСС.

Автор на дисертационния труд: Трифон Трифонов

Научен ръководител: проф. дн Георги Петрунов

Основание за написване и представяне на становището е включването ми в състава на Научно жури за защита на дисертационния труд съгласно Заповед №557/23.02.2026 г. на Заместник Ректор по научноизследователска дейност на УНСС

1. Информация за дисертанта

Трифон Трифонов е задочен докторант в катедра Икономическа социология от 2019 г. Има много голям професионален опит в тематиката на докторската му дисертация, който му помага изключително много в успешното и завършване. От ноември 2024 г. до настоящия момент е Директор на Дирекция „Инвестиционна политика и обществени поръчки ки“ в Министерството на младежта и спорта, като към настоящия момент съвместява и подобна позиция в дирекция правно и административно обслужване в ММС, Заемал е високи позиции в Индустриална зона Загоре АД, Български спортен тотализатор, Инвестбанк, Дирекция „Финансово разузнаване“ – ДАНС, Комисия за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество, Главен секретар на КОНПИ и още много други.

Трифонов е бакалавър по финанси и магистър по право в УНСС, както и Магистър по стратегическо управление и лидерство УниБИТ. Член е на няколко работни групи и комисии по изготвянето законопроекти в областите на противодействие и изпирането на пари и отнемането на престъпни активи/гражданска конфискация/, както и в изготвянето на инструкции. Към настоящия момент преподава в УНСС – магистърска програма „Противодействие на корупцията“ и бакалавърска програма „Икономика на отбраната и сигурността“ в УНСС. Преподавател е и по дисциплината „Отнемане на незаконно придобито имущество“ в Пловдивски университет Паисий Хилендарски в магистърска

програма „Мениджмънт на националната сигурност и антитероризъм“. Член е на Постоянната комисия по социални и правни науки, сигурност и отбрана в Националната агенция по оценяване и акредитация към Министерски съвет (втори мандат) Трифонов има повече от 19 години юридически опит, като през последните няколко години работи активно и в индустриалните зони и паркове и публичните предприятия.

2. Обща характеристика на дисертационен труд

Дисертационният труд е посветен на изключително актуална тема Темата за корупцията в обществените поръчки заемат голям дял от тематиката на борбата с корупцията в нашата страна, а и не само. Тя е перманентна тема в прехода ни към демокрация и пазарна икономика, но с особена острота се поставя през последното десетилетие, когато става повод за етиктиране на лица от редовни и временни правителства, когато се правят оценки на международни договорености, а в последния месец борбата с корупцията става и един от основните жалони в предизборната кампания , в това число и популистки. Трудът има и научно значение, доколкото представя и поставя множество иновативни подходи за обяснения и редуциране на корупционните процеси по принцип

Обстоятелството, че около 15 на сто са средствата на БВП са изразходваните средства за обществени поръчки, и че много голяма част от тях са свързани с корупционни практики в България, говори че социологическото поставяне и анализиране на проблема е не само важно, но и належащо.

А изследването му от професионално свързано с проблематиката лице- а именно от Трифон Трифонов се явява и гарант за неговата релевантност. Този факт се наблюдава както по отношение на структура на дисертационния труд, така и по отношение на методологията, избора на респонденти, и особено на анализите.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Оценката ми за получените научно и научно-приложни резултати е висока Злоупотребите с обществени средства действително не са нови проблеми, но с още по-голяма сила застрашават справедливо разпределение на публични средства, тъй като ножицата между богатите и бедните не само се разтваря все повече и повече, но и достига граници, които предпоставят пределни нетърпимости. Ето защо релевантността на обекта и предмета на дисертационното изследване, на неговата цел и задачи, са несамо академично подплатени, но и предупредителни .

Корупционните форми и механизми и ефективността на мерките за предотвратяване на корупционни практики са повече от изискване за академично изследване и анализиране, повече от формулиране на изследователска технология и посочване на експлициране на изводи и препоръки за повишаване на прозрачността и отчетността в конкретни системи, в случая на системата на обществените поръчки, а да се предложат превантивизиращи механизми за по ефективен етапен контрол и противодействие на корупцията, каквито се наблюдават в изводите и в цялостния принос на дисертационния труд.

Самата теза на дисертационния труд „Корупцията при обществените поръчки в България представлява системен и устойчив проблем, обусловен от институционални слабости, ограничена прозрачност и неефективен контрол, като съществуващите политики и мерки за противодействие не постигат в достатъчна степен своето предназначение“, от констатация е повод всъщност за предложени нов тип дисижън мейкърство за освобождаване на институциите и гражданите не само от чуждестранни, но и от местни кръгове. Резонно и едновременно с това иновативно звучи твърдението му че само политики, основани на информираност и знания, съдържат потенциала да ограничат до голяма степен корупцията при обществени поръчки – ефективен контрол, дигитализация на процедурите и повишаването на обществената отчетност и съпътстваща прозрачност биха допринесли за намаляване на корупционните рискове

Именно електронните инструменти и платформи за автоматично откриване на рискови модели („червени флагове“) в процеса на възлагане и изпълнение на обществени поръчки би могло да ефективизира превенцията. „От изключителна важност- казва авторът - е и задължително публикуване на мотиви при отклонение от становище на АОП. Следва да се вземат мерки и да се ускорят процедурите по обжалване от КЗК и ВАС, защото дългото блокиране на ключови инфраструктурни и обществени проекти често се използва като инструмент за натиск. По-бързото и ефективно разглеждане на жалбите би намалило корупционния натиск върху възложителите и изпълнителите и би ограничило възможността за злоупотреба с инструмента на неоснователното обжалване“

Използваната методология - анализ на документи, дълбочинни интервюта с експерти, и сравнителен анализ, са възможно най-релевантни изследователски и аргументационни подходи, тъй като деликатността на темата не предполага използване на количествено изследване за търсене на представителност.

Дисертационният труд с обем от 171 страници е структуриран е в увод, три глави, заключение, списък на използваната литература. Съдържа и 3 приложения

4. Оценка на получените научни и научно-приложни приноси

В дисертацията е изведено авторско определение за корупция, което е използвано като работно понятие в нея: Корупцията е противоправно поведение на хора с власт и/или публична длъжност – действие или бездействие, което нарушава правни норми и има за основна цел постигането на неследваща се облага за лицето или свързаните с него пряко или непряко/косвено лица. Експлицирани и аргументирани са две форми на корупция: „завладяване на държавата“ и „административна корупция“. Изведени са приноси, които действително се съдържат в труда:

1. Дисертацията допринася за теоретичното разбиране на корупцията при обществените поръчки като институционализирана социална практика, а не като индивидуално отклонение или изключение от нормативния ред.
2. Предложено е разграничение между формалната нормативна рамка на обществените поръчки и неформалните институционализирани практики, които функционират паралелно на нея. Това разграничение позволява по-прецизен анализ на корупционните механизми и показва как легални процедури могат да бъдат използвани за постигане на нелегитимни резултати.
3. Изследването демонстрира приложимостта на социологическа интерпретация към сфера, която традиционно се изследва чрез правни или икономически подходи. Комбинацията от анализ на нормативни документи, емпирични данни и интерпретация на идентифицирани практики на нарушения позволява разкриване на скритите механизми на възпроизводство на корупцията.
4. Дисертацията аргументира тезата, че обществените поръчки функционират като ключов инструмент за преразпределение на публични ресурси в условията на завладяна държава, като чрез тях се осъществява трайно обвързване между политическа власт и частни икономически интереси. По този начин допринася за по-дълбоко разбиране на ролята на обществените поръчки в механизмите на институционално завладяване.
5. Формулирани са насоки за антикорупционни мерки, които надхвърлят формалния контрол и санкциониране и акцентират върху конкретни препоръки за повишаване на институционалната отчетност и промяна на социално споделени ценности и практики. Тези насоки могат да бъдат използвани при разработване на политики за реформа в сферата на обществените поръчки.

Дисертантът има **3 научни публикации** по темата на дисертацията, **4** публикации в съавторство и една авторска публикация преди старта на докторантурата му

Авторефератът отговаря на темата на дисертацията.

Бележки и препоръки. Нямам бележки и препоръки

Въпросът който ми се иска да задам е: Видял ли е Трифон Трифонов в някои от предизборните програми на регистрираните партии за предстоящите парламентарни избори в България релевантни конкретни предложения за ограничаване на корупцията в завладяната ни и все още неосвободена държава?

В заключение, ми се иска да потвърдя, че оценявам много високо дисертационния труд на докторант Трифон Трифонов и, че ще гласувам убедено с „Да“ за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по научна специалност Социология в Професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата.

22.03.2026

София

Член на Научно жури:
проф. дсн Добринка Станчева Пейчева

OPINION

on a dissertation on the topic: "Corruption in Public Procurement"

**by: Prof. Dobrinka Stancheva Peycheva, Southwestern University "Neofit Rilski",
Blagoevgrad**

**The dissertation is intended for the award of the educational and scientific degree
"Doctor" in the professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences in
the scientific specialty Sociology at the Department of "Economic Sociology": at the
University of National and World Economy.**

Author of the dissertation: Trifon Trifonov

Scientific supervisor: Prof. Dr. Georgi Petrunov

**The basis for writing and presenting the opinion is my inclusion in the Scientific Jury
for the defense of the dissertation according to Order No. 557/23.02.2026 of the Deputy
Rector for Research of the UNWE**

1. Information about the PhD student

Trifon Trifonov has been a part-time doctoral student in the Department of Economic Sociology since 2019.

He has extensive professional experience in the topic of his doctoral dissertation, which helps him immensely in its successful completion.

From November 2024 to the present, he is the Director of the Investment Policy and Public Procurement Directorate at the Ministry of Youth and Sports, currently combining a similar position in the Legal and Administrative Services Directorate at the Ministry of Youth and Sports. He has held high positions in Zagore Industrial Zone AD, Bulgarian Sports Totalizator, Investbank, Financial Intelligence Directorate - SANS, Commission for Combating Corruption and for the Confiscation of Illegally Acquired Property, Secretary General of the Council for the Prevention of Corruption and the Recovery of Illegally Acquired Property, and many others. Trifonov holds a Bachelor of Finance and a Master of Law from the University of National and World Economy, as well as a Master of Strategic Management and Leadership from UniBIT

He is a member of several working groups and committees on the preparation of draft laws in the areas of countering money laundering and the seizure of criminal assets / civil confiscation /, as well as in the preparation of instructions,

Currently, he teaches at the University of National and World Economy - Master's program "Countering Corruption" and Bachelor's program "Economics of Defense and Security" at the University of National and World Economy. He is also a lecturer in the discipline "Confiscation

of Illegally Acquired Property" at Plovdiv University Paisii Hilendarski in the Master's program "Management of National Security and Anti-Terrorism".

He is a member of the Standing Committee on Social and Legal Sciences, Security and Defense in the National Agency for Assessment and Accreditation under the Council of Ministers (second term). Trifonov has more than 19 years of legal experience, and in the last few years he has also been actively working in industrial zones and parks and public enterprises.

2. General characteristics of the dissertation work

The dissertation work is dedicated to an extremely topical topic. The topic of corruption in public procurement occupies a large share of the topic of the fight against corruption in our country, and not only. It is a permanent topic in our transition to democracy and a market economy, but it has been particularly acute in the last decade, when it became an occasion for labeling individuals from regular and interim governments, when assessments of international agreements were made, and in the last month the fight against corruption became one of the main pillars in the election campaign, including populist ones. The work also has scientific significance, as it presents and sets out many innovative approaches to explaining and reducing corruption processes in principle

The fact that about 15 percent of GDP is spent on public procurement, and that a very large part of them is related to corrupt practices in Bulgaria, indicates that the sociological framing and analysis of the problem is not only important, but also urgent.

And its research by a person professionally related to the issue - namely by Trifon Trifonov - is also a guarantor of its relevance. This fact is observed both in terms of the structure of the dissertation work, and in terms of the methodology, the choice of respondents, and especially the analyses.

3. Assessment of the obtained scientific and applied scientific results

My assessment of the obtained scientific and applied scientific results is high. Abuse of public funds is indeed not a new problem, but it threatens the fair distribution of public funds with even greater force, since the gap between the rich and the poor is not only widening more and more, but also reaching limits that presuppose extreme intolerance. That is why the relevance of the object and subject of the dissertation research, its goal and tasks, are not only academically supported, but also warning.

Corruption forms and mechanisms and the effectiveness of measures to prevent corrupt practices are more than a requirement for academic research and analysis, more than formulating a research technology and indicating the explication of conclusions and

recommendations for increasing transparency and accountability in specific systems, in the case of the public procurement system, but to propose preventive mechanisms for more effective stage-by-stage control and counteraction to corruption, as observed in the conclusions and in the overall contribution of the dissertation.

The **thesis** of the dissertation itself "Corruption in public procurement in Bulgaria is a systemic and persistent problem, determined by institutional weaknesses, limited transparency and ineffective control, with existing policies and countermeasures not achieving their intended purpose to a sufficient extent", from a finding is actually an occasion for the proposed new type of decision-making to free institutions and citizens not only from foreign, but also from local circles. His statement that only policies based on information and knowledge have the potential to largely limit corruption in public procurement sounds reasonable and at the same time innovative - effective control, digitalization of procedures and increased public accountability and accompanying transparency would contribute to reducing corruption risks.

It is precisely electronic tools and platforms for automatic detection of risk patterns ("red flags") in the process of awarding and implementing public procurement that could make prevention more effective. "Of utmost importance - says the author - is the mandatory publication of reasons in case of deviation from the opinion of the Public Procurement Agency. Measures should be taken and the appeal procedures by the CPC and the Supreme Administrative Court should be accelerated, because the long blocking of key infrastructure and public projects is often used as a tool for pressure. Faster and more effective consideration of complaints would reduce corruption pressure on contracting authorities and contractors and would limit the possibility of abuse of the tool of unfounded appeal"

The methodology used - document analysis, in-depth interviews with experts, and comparative analysis, are the most relevant research and argumentation approaches possible, since the delicacy of the topic does not imply the use of quantitative research to seek representativeness. The dissertation work with a volume of 171 pages is structured in an introduction, three chapters, conclusion, and a list of used literature. It also contains 3 appendices

4. Evaluation of the received scientific and scientific-applied contributions

The dissertation provides an author's definition of corruption, which is used as a working concept in it: Corruption is unlawful behavior of people with power and/or public office - an action or inaction that violates legal norms and has as its main goal the achievement of undue benefit for the person or persons directly or indirectly/indirectly related to him. Two forms of corruption are explained and argued: "conquest of the state" and "administrative corruption".

Contributions are made that are actually contained in the work:

1. The dissertation contributes to the theoretical understanding of corruption in public procurement as an institutionalized social practice, and not as an individual deviation or exception from the normative order.
2. A distinction is proposed between the formal normative framework of public procurement and the informal institutionalized practices that function in parallel with it. This distinction allows for a more precise analysis of corruption mechanisms and shows how legal procedures can be used to achieve illegitimate results.
3. The study demonstrates the applicability of a sociological interpretation to a field that is traditionally studied through legal or economic approaches. The combination of analysis of regulatory documents, empirical data and interpretation of identified practices of violations allows for the disclosure of the hidden mechanisms of reproduction of corruption.
4. The dissertation argues the thesis that public procurement functions as a key instrument for the redistribution of public resources in the conditions of a conquered state, through which a lasting binding between political power and private economic interests is established.
5. Guidelines for anti-corruption measures have been formulated that go beyond formal control and sanctioning and focus on specific recommendations for increasing institutional accountability and changing socially shared values and practices. These guidelines can be used in developing policies for reform in the field of public procurement.

The dissertation candidate has 3 scientific publications on the topic of the dissertation, 4 co-authored publications and one author's publication before the start of his doctoral studies

The abstract responds to the topic of the dissertation.

Notes and recommendations. I have no notes and recommendations

The question I would like to ask is: Did Trifon Trifonov see in some of the election programs of the registered parties for the upcoming parliamentary elections in Bulgaria **relevant specific proposals for limiting corruption in our conquered and still unliberated country?**

In conclusion, I would like to confirm that I highly appreciate the dissertation work of doctoral student Trifon Trifonov and that I will vote with conviction "**Yes**" to acquire the educational and scientific degree "**Doctor**" in the scientific specialty of Sociology in Professional field 3.1. Sociology, Anthropology and Cultural Sciences.

22.03.2026

Sofia

Member of the Scientific Jury:

Prof. Dobrinka Stancheva Peicheva